

Morskie farmy wiatrowe w Polsce – wyzwania „fazy przed-rozwojowej”

notatka prasowa

Nieprzewidywalna polityka publiczna, ograniczona infrastruktura przesyłowa, niska jakość badań naukowych, niewielki przepływ wiedzy między sektorami biznesu i nauki – to główne wyzwania dla wdrożenia technologii morskich farm wiatrowych w Polsce zidentyfikowane przez dr Jakuba Sawulskiego, Marcina Gałczyńskiego i dr Roberta Zajdlera. Badania zostały przeprowadzone w ramach międzynarodowego projektu TRANSrisk, którego polskim partnerem jest Instytut Badań Strukturalnych.

Obecny stan rozwoju technologii morskich farm wiatrowych (MFW) w Polsce należy określić jako „fazę przed-rozwojową” – piszą autorzy raportu. Dynamiczny wzrost zainteresowania morską energetyką wiatrową w innych państwach Unii Europejskiej, w szczególności w Danii, Niemczech i Wielkiej Brytanii, zwiększa szanse na absorpcję tej technologii i jej rozwój także w Polsce. Potencjał polskich obszarów morskich w tym zakresie określa się na przynajmniej 8 GW (przy konserwatywnych założeniach). Z kolei warunki geologiczne oraz wietrzne są oceniane jako nie gorsze niż na Morzu Północnym. Morska energetyka wiatrowa pretenduje do miana jednego z ważniejszych elementów polskiego miksu energetycznego w przyszłości.

Autorzy badania wykorzystali naukową procedurę TIS – *Technology Innovation System* (tłum.: technologiczny system innowacji) do opisu systemu innowacji dla morskich farm wiatrowych w Polsce. Na podstawie wywiadów z 12 interesariuszami reprezentującymi administrację publiczną, przemysł, organizacje pozarządowe i szkoły wyższe, zidentyfikowali główne wady rozwoju tej technologii oraz przedstawili propozycje rozwiązań ze strony polityki publicznej.

Instytucjonalna (polityczna) niepewność co do przyszłych kierunków polityki energetycznej kraju jest kluczową barierą rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce

Interesariusze określają decyzję polityczną o włączeniu MFW do miksu energetycznego jako podstawowy warunek dynamizacji tego sektora w Polsce. Reakcją polityki publicznej powinna być czytelna informacja o docelowej wielkości rynku MFW wraz z mapą dojścia do tego celu. Podjęta na szczeblu centralnym decyzja powinna mieć odzwierciedlenie w dalszych działaniach instytucji publicznych, m.in. w zakresie ogłaszanych aukcji na energię ze źródeł odnawialnych czy liczby osób kształconych w poszczególnych obszarach. Procedura uzyskiwania pozwoleń i koncesji w związku z inwestycjami w MFW mogłaby zostać uproszczona i usprawniona przez ustanowienie „jednego okienka” – jednej instytucji, która łączyłaby biurokratyczne działania wymagane przy planowaniu, budowie i użytkowaniu MFW.

Dostosowanie portów, modernizacja lądowych sieci przesyłowych i budowa sieci morskich – to kluczowe wyzwania infrastrukturalne dla rozwoju MFW w Polsce

W zakresie infrastruktury kluczowe są dwie kwestie: dostosowanie portów do potrzeb morskiej energetyki wiatrowej oraz adaptacja sieci przesyłowych. Konieczna jest zarówno budowa sieci na morzu i ich przyłączy do sieci lądowych, jak i modernizacja lądowych sieci przesyłowych w północnej części Polski, tak aby były one zdolne do poradzenia sobie ze zwiększoną produkcją energii w tej części kraju. W aspekcie sieci przesyłowych na morzu obiecujące są koncepcje budowy zintegrowanych sieci morskich, które służyłyby wspólnemu podłączaniu i przesyłowi energii produkowanej przez MFW na Bałtyku (zarówno przez Polskę, jak i inne państwa mające w planach inwestycje w morską energetykę wiatrową na tym obszarze). Projekty te wymagają jednak porozumienia na poziomie ponadnarodowym, co z kolei implikuje konieczność zaangażowania w te kwestie decydentów politycznych.

Polski łańcuch dostaw jest słabo rozwinięty w zakresie produkcji elementów strategicznych z punktu widzenia zarządzania inwestycją w MFW

Przedsiębiorstwa zlokalizowane w Polsce mają doświadczenie w realizacji projektów MFW w innych państwach, w tym w szczególności w produkcji fundamentów, wież oraz stacji transformatorowych, a także w dostarczaniu statków służących do instalacji i utrzymania MFW. Jednak polski łańcuch dostaw jest słabo rozwinięty w zakresie produkcji gondoli i wirników – elementów stanowiących największą część kosztów MFW i strategicznych z punktu widzenia zarządzania inwestycją w MFW. Polityka publiczna powinna stymulować transfer technologii w tym obszarze przez zachęcanie zagranicznych producentów części MFW do lokowania w Polsce swoich filii i ustanawiania wspólnych przedsięwzięć z polskimi podmiotami.

Niewielka liczba badań naukowych i słaby przepływ wiedzy między sektorami biznesu i nauki ograniczają rozwój MFW w Polsce

Liczba publikacji naukowych w renomowanych czasopismach oraz patentów dotyczących MFW jest niska na tle innych państw (co jednak można rozpatrywać jako cechę całego polskiego sektora nauki, a nie tylko analizowanego obszaru). Stopień współpracy naukowej jest wysoki w ramach samego sektora nauki, ale niski, gdy pod uwagę zostaną wzięte wspólne działania podejmowane przez naukowców i przedsiębiorstwa.

Wykształciły się już pewne sieci powiązań między interesariuszami, które pomagają reprezentować stanowisko branży na zewnątrz, a także klastrowe formy współpracy między przedsiębiorstwami. Po obu stronach niezbędne są jednak odpowiednie bodźce, które będą stymulowały większy przepływ wiedzy. Polityka publiczna ma instrumenty do tworzenia takich bodźców (np. subsydiowanie wspólnych projektów badawczych czy włączenie współpracy z biznesem do oceny dorobku naukowego), jednak kluczowe wydaje się podejście samych przedstawicieli obu sektorów. Ze względu na stan rozwoju technologii w Polsce ważne jest także pobudzenie interakcji i transferu wiedzy z reprezentantami sektora MFW z innych państw, np. przez uczestnictwo w międzynarodowych grantach badawczych czy wspólne przedsięwzięcia przedsiębiorstw.

Streszczenie (pl.): http://ibs.org.pl/app/uploads/2018/09/IBS_Working_Paper_06_2018_streszczenie.pdf

Artykuł (ang.): Sawulski, J., Gałczyński, M., Zajdler, R. (2018). A review of the offshore wind innovation system in Poland. *IBS Working Paper 06/2018*. http://ibs.org.pl/app/uploads/2018/09/IBS_Working_Paper_06_2018.pdf

*Publikacja powstała w ramach projektu *TRANSrisk* finansowanego z programu badawczego Komisji Europejskiej Horyzont 2020 (umowa nr 642260). Wyniki prac badawczych publikowane są na stronie internetowej ibs.org.pl oraz transrisk-project.eu/.

Kontakt dla mediów:

Agata Miazga
agata.miazga@ibs.org.pl
668 701 646